

Czy gmina może być „pośrednikiem” w darowiznie dla powiatu? RIO wyjaśnia

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 12, maj 2023 11:13

Adrian Pokrywczyński

Odsłony: 685

Jedna z gmin województwa łódzkiego zapytała swoją regionalną izbę obrachunkową czy może przyjąć darowiznę, by potem przekazać ją, zgodnie z domyślną wolą darczyńcy, powiatowi w ramach wsparcia modernizacji drogi. RIO nie widzi przeszkód.

Pytanie skierowane z urzędu gminy brzmiało: „Czy gmina może przyjąć darowiznę pieniężną od osoby prawnej z przeznaczeniem na modernizację drogi powiatowej i przekazać ją powiatowi i czy w tym zakresie Rada Gminy winna podjąć uchwałę o przyjęciu darowizny od spółki i podjąć kolejną uchwałę w formie dotacji i przekazać otrzymane środki powiatowi. Czy powiat może bezpośrednio przyjąć darowiznę pieniężną od przedsiębiorcy na modernizację drogi powiatowej?”.

Po analizie stanu faktycznego, stanowiska wnioskodawcy, który sugerował, że darowizna przeznaczona na majątek nie-gminny powinna iść od razu do docelowego odbiorcy oraz szeregu przepisów, w tym kodeksu cywilnego, ustawy o finansach publicznych oraz ustaw ustrojowych łódzka Regionalna Izba Obrachunkowa stwierdziła, że nie widzi powodów do wątpliwości interpretacyjnych co do takiego przebiegu przechodzenia darowizny.

Jak zaznaczono, z punktu widzenia obecnie obowiązujących przepisów darczyńca może ustanowić darowiznę zarówno na rzecz gminy, jak i powiatu. Rada gminy po przyjęciu darowizny powinna w tak określonym stanie faktycznym po prostu podjąć uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej powiatowi. Darowizny stanowią, zgodnie z ustawami, jedno ze źródeł dochodów powiatów i gmin.

Czy jednak gmina może przyjąć darowiznę z poleceniem przeznaczenia jej na modernizację drogi powiatowej? W ocenie RIO w Łodzi brak jest podstaw do udzielenia negatywnej odpowiedzi w tej kwestii.

Izba wskazała, że to organ wykonawczy gminy składa oświadczenie o przyjęciu darowizny (art. 31 ustawy o samorządzie gminnym), natomiast rada gminy po wykonaniu darowizny może dokonać odpowiednich zmian w uchwale budżetowej (zmiana wysokości dochodów), a następnie, wykonując polecenie darczyńcy, może postanowić na mocy odrębnej uchwały o udzieleniu pomocy finansowej powiatowi. Podstawą prawną będzie tu art. 216 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych, który określa, że wydatki jednostki samorządu mogą być przeznaczone m.in. na pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast zgodnie z art. 893 kodeksu cywilnego darczyńca może nałożyć na obdarowanego obowiązek oznaczonego działania lub zaniechania, nie czyniąc nikogo wierzycielem (tzw. polecenie). Darczyńca, który wykonał zobowiązanie wynikające z umowy darowizny, może żądać wypełnienia polecenia, chyba że ma ono wyłącznie na celu korzyść obdarowanego. RIO zauważa, że w przedmiotowej sytuacji polecenie objęte żądaniem darczyńcy ma na celu interes osoby trzeciej lub interes społeczny.

„Oczywistym jest, że formułą prostszą i szybszą byłaby darowizna uczyniona przez zainteresowany podmiot bezpośrednio na rzecz powiatu, jednakże (...) zależy to tylko od woli potencjalnego Darczyńcy” – konkluduje swoje stanowisko RIO w Łodzi.

Opracowano na podstawie opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 28 kwietnia 2023 r. znak WA 4120-16/2023-w